

Vi elsker vort land!

Tekst og billeder N.M. Schaiffel-Nielsen

Det er mere end et must at Sankt Hans Bålet skal vises i reportage fra en midsommeraften. Randbøldal Borgerforening havde stillet et flot bål op. Som det ses er heksen næsten blevet ædt af flammerne inden vi fik taget billedet.

Randbøldal. Vejrudsigten var ikke for god, men vejret havde ikke hørt efter. Det var overskyet, men temperaturen var tålelig. Allerede fra klokken 18 strømmede folk til plænen foran Det Hvide Palæ. En bygning der aftenen igennem var genstand for megen snak, og mange debatter, -Kan han klare det? -Har han penge nok til at restaurere den flotte bygning. De mere negative deltagere i St. Hans festen, var af den overbevisning, at det ville gå med Det Hvide Palæ, som det gik med den smukke fabriksbygning tilbage i 1984.

Mylder af børn og voksne

Hvad skal man så lave når man har en stor græsplæne til rådighed? Der var sørget for et bål i et jernkar, hvor børnene kunne bage snobrød. Det gik vældig for sig, der var mange børn der havde bemærget sig én af de afskårne pinde, dom de så kunne sno dejen om, bage den over åben ild, og derfra navnet snobrød. Det var ikke bare børnene, der bagte snobrød, også deres forældre deltog i bagningen. Ind imellem blev snobrødene lidt sorte, men det gled alligevel ned.

Billig fornøjelse

Borgerforeningens frivillige sørgede på kold kartoffelsalat med to af slagter Stryns frikadelle til.

Børn og voksne var i den grad optaget af at bage snobrød. Det skete nærmest over åben ild.

Ville man hellere have en ristet Frankfurter kunne det også fås. Det var ganske billigt med en sodavand løb det op i 30 kr.

Magnus og hans mor passede kassen. Her var Marius særdeles interesseret. Han havde næsten fået kassen op, da hans mor greb ind.

Snakken gik lystigt i de to telte indtil klokken 20, hvor biolog og naturvejleder, Peer Høgsberg skulle

Lille Marius var mere end optaget af pengekassen og arbejdede hårdt på at få den lukket op. Det var lige ved at lykkes for ham.

Men som det ses af næste billede, så kom mor og blandede sig i hans hårde arbejde og han fik aldrig fingrene i de mange dejlige penge i kassen.

holde båltalen.

Globalisering

Peer Høgsberg indledte sin båltale med at konstatere, at den 22. juni er passeret og nu fejrer vi Sankt Hans, eller rettere Sankt Johannes efter Johannes Døberen. Han fortsatte vi fejrede mid-

Peer Høgsberg nåede i sin tale langt omkring i verden både den amerikanske præsident Donald Trump og den franske ditto, Emmanuel Macron fik deres ris og ros. Borgerforeningens arbejde blev også positivt omtalt, en lang men ind i mellem fornøjelig tale.

sommer allerede på Egtvedpigens tid for 3387.

Han gik derefter over til at jonglere lidt med udsagnet: -Tænk globalt – handl lokalt. Han fik her blandet den amerikanske præsident Trump og den franske ditto Macron ind i sin tale. Det gik op for tilhørerne, at Trump ikke var talerens kop the, hvorimod Macrons udtryk, -Lets make the Globe great again.

Peer Høgsberg sagde videre, at det altid være små lokale handlinger vi kan præstere, som nu når vi holder Valdemarsmarked, fællesspisninger på campingpladsen, eller samler lokale beboere og campister omkring Sankt Hans bålet.

De 17 verdensmål

De 17 verdensmål går på at afskaffe alle uligheder i verden. –Er det ikke smukt og naivt spurgte taleren. Han bad tilhørerne forstille sig en landsby, hvor de 17 mål var opfyldt. Han mente, at de kunne være Randbøldal.

Han sluttede med at sige, -Sankt Hans bålet er en glædesfest, og en samling. Han sluttede sin tale med at sige som Bertel Hårders ord på Askov højskole: -Herren velsige jer – og forbavse jer.

Peer fik en varm applaus for sin tale. Så var det for øvrigt snuden gang han fik æren af at holde båletalen.

Herfra er det kun bille-
der med meget lidt eller
ingen tekst:

Klokken er 20:46 og om ikke ret længe så ryger heksen af sted til Bloksbjerg nede i Harzen.

Her hjemme blev den sidste heks officielt brændt i 1693.

Den første heksebrænding i Danmark fandt sted i Stege i 1540. I årene mellem 1540 og den sidste officielle heksebrænding i 1693, blev op mod 1000 mennesker brændt

Børnene var vældig interesseret i det flotte bål som borgerforeningen havde sat op.

Ham her på billedet, hvis navn vi ikke fik, kom kørende på maven ca., 10 meter væk fra taleren. Man fik indtrykket af at der gennem hans hoved løb tanker som, -Hvad mener taleren med det?

Per Bolding også et af bestyrelses-medlemmerne i borgerforeningen ristede pølser til gæsterne.

Og der blev snakket og hygget til den store medalje.

Her er Peer Høgsbergs båltale i uforkortet form.

Båltale

ved Randbøldal Borgerforenings Sct. Hansbål den 23. juni 2017

Peer Høgsberg

Årets korteste nat og længste dag er passeret og vi fejrer Sankt Hans – eller rettere Sankt Johannes efter Johannes Døber – Midsommer!

Vi fejrede med stor, stor sandsynlighed midsommer allerede på Egtvedpigens tid for 3387 år siden. (Egekisten er fra 1370 før vor tidsregning) De havde fat i noget rigtigt allerede dengang i bronzealderen, da de tilbød solen, hvis stråling leverer energi til alt liv.

Solen går ned kl. 22.55 og står op i morgen 4.29.

Det ved vi.

Vi ved meget.

Jeg vil jonglere lidt med udsagnet: **Tænk globalt – handl lokalt**

Vender man det om bliver det : **Tænk lokalt – handl globalt.**

Og det er vist det den amerikanske præsident Donald Trump lige nu er i gang med når han siger "*America first!*" eller "*Lets make America great again!*"

Der er den nye franske præsident Macron mere inde på **Tænk globalt – handl lokalt**, når han siger: "*Lets make the world great again!*"

Det er ikke let at tænke globalt. Det er meget lettere kun at se og tænke på det nære. Det er heller ikke let at handle globalt når man nu ikke er præsident eller statsminister.

Det vil altid være små lokale handlinger vi kan præstere – som når vi i Randbøldal holder fællesspisning, ren by, Valdemarsmarked eller som nu holder en samling omkring et bål med lokale beboere og tilrejsende campister.

Tænk Globalt

Midsommer er en anledning til at tænke globalt, tænke i hele det verdensrum vi befinder os i , lige nu hvor jordens nordlige halvkugle hælder med 23,5 grader ind mod solen og giver os de lyse nætter. Og sommeren.

Jorden suser samtidig i en elipse rundt om solen med os på og en fart på 105.000 km i timen og vi drejer hele tiden rundt på med den roterende jord med ca. 12.000 km i døgnet, ca. 500 km i timen.

Tænk Lokalt

Vi skal tænke lokalt, også; men ser vi ikke det store, forstår vi ikke hvad der sker med os det små. Når vi ser os omkring så **er jorden jo flad**, det kan enhver jo se. For ikke så lang tid siden hørte jeg en, d i TV, der forsvarede dette tumpede udsagn. (Som vi ikke desto mindre har troet på i 1000-er af år) . Men hvis vi kun ser det umiddelbare, så lyder det jo ret beset mere fornuftigt at jorden er flad end at den er rund.

Men der er mere. Der er mere end øjet ser. Der er altid en skjult verden under horisonten, som vores øjne ikke ser.

Vi har I årtusinder troet:

Solen drejer rundt om jorden, den står op i øst og går ned i vest
Alting består af 4 elementer, ild, jord, vand og luft, det er hvad der frigives
når vi brænder et stykke træ af
Vorherre skabte verden på 7 dage for 4000 år siden
Torden skyldes at Tor kører rundt oven på skyerne med sin gedebukkevojn,
lyn er når han kaster sin hammer, Mjølner

Der er mange der stadig tror:

Den globale opvarmning er noget de venstreorienterede har fundet på.
Obama var i virkeligheden født i Afrika.
Mad kommer fra supermarkedets køledisk
Det er godt med vækst, vækst, vækst
Osv. Osv. Osv.

Der er mere!

Men der er mere end øjet ser umiddelbart. Ikke alle historier er lige rigtige.
Man kan ikke bygge en mobiltelefon ud fra koranen eller bibeelen. Men man kan bygge en mobiltelefon, der virker, ved hjælp af den nuværende viden om fysik og kemi - natur-videnskab.

Nogen tror at naturvidenskaben er sandheden. Det er den ikke.

Men naturvidenskaben udgør vores for tiden bedste bud på virkeligheden så godt og sammenhængende, som vi lige nu for tiden kan fremstille den.

Vi kan blive klogere og ændre beskrivelsen, når vi får en ny og mere sammenhængende naturvidenskab, der forklarer verden på en bedre og mindre modsætningsfyldt måde.

Naturvidenskaben skal kunne modsiges eller modbevises ved iagttagelser, forsøg, og forudsigelser. Evner vi ikke det er det vores bedste bud.

Men naturvidenskaben kan ikke falsificeres ved påstande.
Og vi kan bygge den mobiltelefon.

Nu ved vi:

Jorden er rund, selv om den nu ikke er helt rund, snarere som en let fladtrykt badebold.

Alt stof består af atomer, jorden, luften, også alle vi, der står her.

Jernet i vores eget røde blod er dannet i en eksploderende sol, en supernova.

Livet på jorden er ca. 3,7 milliarder år gammel, jorden er ca. 4,6 milliarder år gammel, solsystemet er omkring 14 milliarder år gammel.

Der er lysspektre vi ikke kan se, infrarød og ultraviolet; men som andre dyr kan opfatte. TV-signaler, radioudsendelser og mobiltelefonsamtaler kan hentes i luften lige over min – og din - hårtop.

Den blånende himmels ilt er skabt af levende væsner, blågrønalger, alger og planter over årmillioner, væsner med fotosyntese, der ”spiser lys og luft” og drikker vand og som samtidig bygger vand og luft – og lidt askestoffer - om til massivt træ.

Lyn er stærke elektriske udladninger når der ved stærke gnidninger opstår statisk elektricitet i atmosfærens luftlag. Elektriciteten undersøgte vi i begyndelsen ved at gnide rav, katteskind og hyldemarvskugler. Sådan startede det.

Ild opstår når kulstof ved en bestemt temperatur reagerer med atmosfærens ilt og frigør energi selvforstærkende. Ilden gjorde en menneskeabe til et abemenneske og til menneske – os.

Kuldioxid i atmosfæren (Nu 0,04 1%) tilbageholder så megen varme fra solens lys (elektromagnetiske stråling) at jordens middeltemperatur ville have været 15 graders celcius lavere uden CO₂. Så hvad sker når vi hvert år tilfører atmosfæren ca. 36 milliarder tom CO₂ ekstra hvert år?

Vi lever på en rund, blå vandplanet, med ilt i atmosfæren, vand i et evigt kredsløb og planter og dyr og svampe der er forbundne i et gensidige afhængighedsforhold.

Der er mere!

Tænk Globalt

FN har vedtaget 17 verdensmål, som vi skal efterstræbe, og som skal gøre vores jordklode til et bedre sted at være med en bedre fremtid for alle levende væsner – især nok mennesket - dog. Det er en smuk tanke her ved midsommer:

De 17 verdensmål, som er vedtaget i FN af alle lande er:

Forestil jer en verden hvor vi: **1) afskaffer fattigdom** og **2) stopper sult**, hvor alle **har 6) adgang til rent vand og sanitet**, hvilket er med til at fremme **3) sundhed og trivsel**, og hvor alle børn får en **4) kvalitetsuddannelse**.

Piger og drenge kan udnytte deres fulde potentiale fordi der er **5) ligestilling mellem kønnene**.

Ved hjælp af fornuftige investeringer i **7) bæredygtig energi** og **9) industriel inno-**

vation og infrastruktur har vi både skabt **8) anstændige jobs og økonomisk vækst** og opnået **10) mindre ulighed**.

Vi lever i **11) bæredygtige byer og lokalsamfund** og takket være en solid **13) klimaindsats** har vi bremset den globale opvarmning.

Både **14) livet under vand** og **15) livet på land** trives igen fordi vi har sikret **12) ansvarlig forbrug og produktion**.

Sidst; men ikke mindst kan alle mennesker leve trygt , fordi **16) stærke institutioner** sikrer **fred og retfærdighed**.

Alt dette har vi opnået fordi vi arbejder sammen gennem **17) partnerskaber for handling**.

ER det ikke smukt – og håbløst naivt?

At vi kan tro vi kan det?

Tåbeligt.

Men jeg hælder til at sige med digteren Piet Hein i et af hans verdensberømte GRUK:

*”Det er naivt at tro
at dette liv,
kan leves, hvis
man ikke er naiv!”*

Det modsatte af de sytten verdensmål, udsat for ordet ikke , det er altså ret ubehageligt at tænke sig – så hellere være naiv.

Men alle store globale handlinger udspringer altid af en mængde små lokale handlinger, og hvis man ikke kan tale om verdensmålene lokalt ved et Sct. Hansbål i et lille land i en lille landsby, så bliver det aldrig til virkelige verdensmål.

Lad os derfor afprøve FN- verdensmålvisionen for verden på vores egen landsby, Randbøldal:

Forestil jer **en lille landsby, Randbøldal**, hvor vi: **1) afskaffer fattigdom** og **2) stopper sult**, hvor alle har **6) adgang til rent vand og sanitet**, hvilket er med til at fremme **3) sundhed og trivsel**, og hvor alle børn får en **4) kvalitetsuddannelse**.
(Der er vi jo helt godt med.)

Piger og drenge kan udnytte deres fulde potentiale fordi der ikke er **5) ligestilling mellem kønnene**. (Ikke alle piger er nok helt enige her; men vi er nået ret langt, blot i vor egen tid.)

Ved fornuftige investeringer i **7) bæredygtig energi** og **9) industriel innovation og infrastruktur** har vi skabt **8) anstændige jobs og økonomisk vækst** og **i** opnået **10) mindre ulighed**. (Her er der stadig en del at gøre; men især bæredygtig energi er ved at folde sig ud. Det ligger dog nok lidt ud over landsbyens ansvarsområde..)

Vi lever **i 11) bæredygtige byer og lokalsamfund** og takket være en forudseende og rettidig **13) klimaindsats** har vi bremset den globale opvarmning. (Det gør vi

endnu ikke og det har vi ikke. En stor opgave fremover.)

Både **14) livet under vand** og **15) livet på land** trives fordi vi har sikret **12) ansvarlig forbrug og produktion**. *(I forhold til 60'erne og 70'erne er vandet i Vejle Å renere og det er en af de bedste havørredvandløb i Danmark; men livet på land kan få det langt bedre for vilde dyr, planter og insekter.)*

Sidst; men ikke mindst kan alle mennesker leve trygt, fordi **16) stærke institutioner** sikrer **fred og retfærdighed**. *(Vejle Kommune, Danmark, EU, FN – det må vi sandelig håbe...)*

Alt dette har vi opnået fordi vi arbejder sammen gennem **17) Partnerskaber for handling**. *(Randbøldal Borgerforening...)*

”Lets make the Globe great again” *Macron*

Tænk globalt – og tænk lokalt - og handl lokalt:

Der er mere – og også det nære, det nære og håndterlige

Det må jo heller ikke forsømmes.

Har børnene det godt i Firehøjeskolen?

Har vi det godt med hinanden i Randbøldal?

Er der råd til rødvin, grill i haven, ferie, terminen?

Kan husene sælges?

Arbejde, er der job at få i fremtiden?

Er den sidste bus kørt mellem landsbyerne?

Hærvejsmotorvej mellem Vandel og Randbøl?

Vindmøller og solceller i Vandel?

Hvordan går det med det hvide palæ?

Tænk globalt - Tænk lokalt - Handl lokalt – Det virker også globalt. Vi og vores lokale handlinger indvirker også på opfyldelse af de 17 verdensmål. Der er altid håb. **Sankt Hansbålet** er en glædesfest – og en samling.

Jeg vil slutte med Bertel Hårders gamle forstanders ord på Askov Højskole:

”Herren velsigne jer og forbavse jer!”